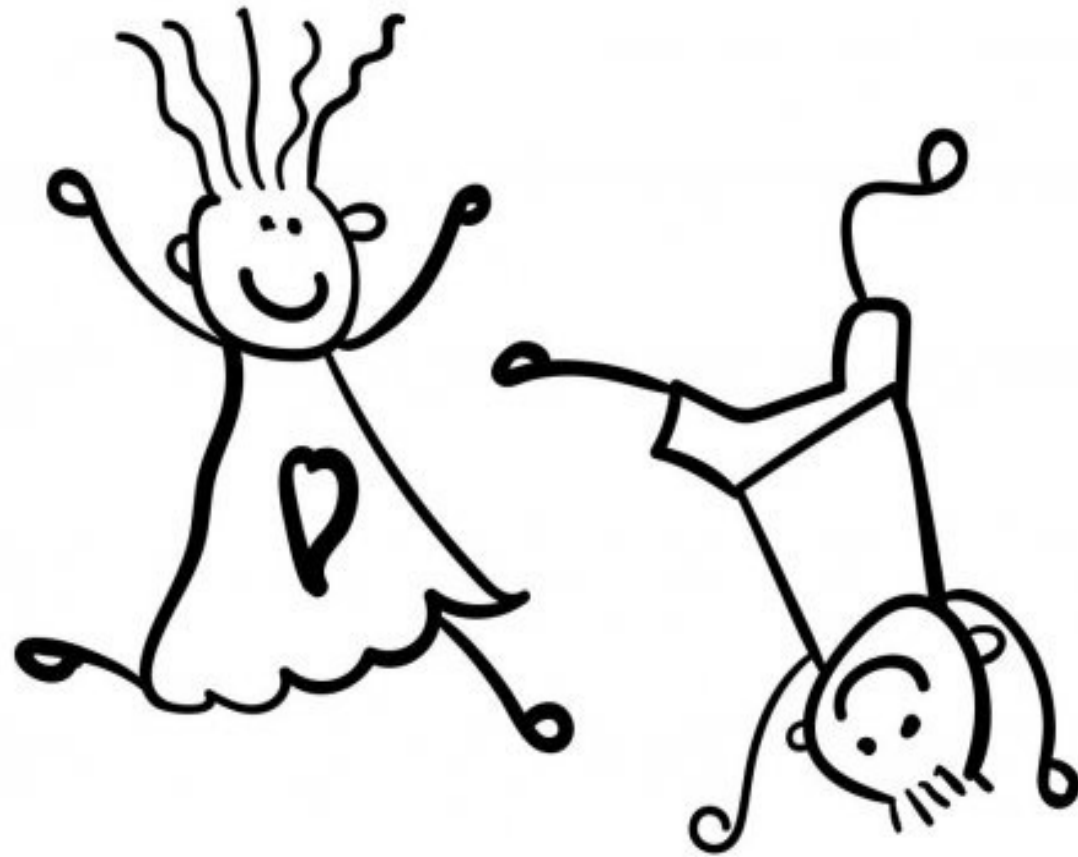

Věta, skladební dvojice

Věta

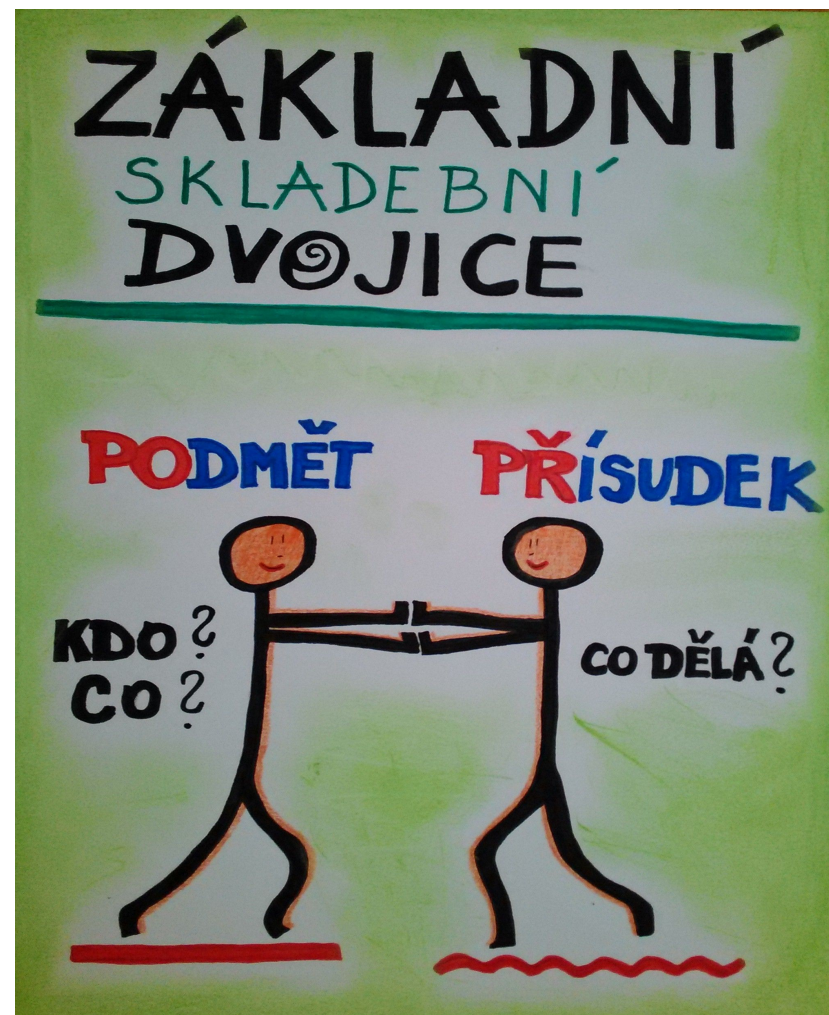
- je uspořádaný celek složený ze slov
- můžeme ji vyslovit nebo napsat
- vždy obsahuje sloveso v určitém tvaru

Např. *Tomáš jede na kole. Malé kotě si hraje s klubkem vlny.*

*Jaro! Hurá! Nevstupovat! – Nejedná se o věty, protože chybí sloveso v **určitém** tvaru.*

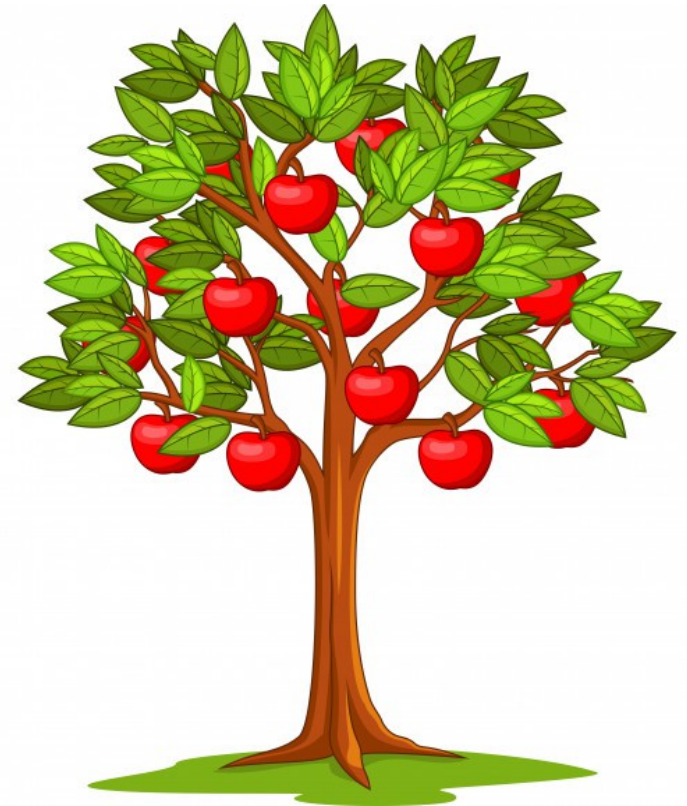
Základní skladební dvojice

- tvoří ji **podmět** a **přísudek**
- oba členy jsou stejně důležité
- můžeme se ptát jedním na druhý

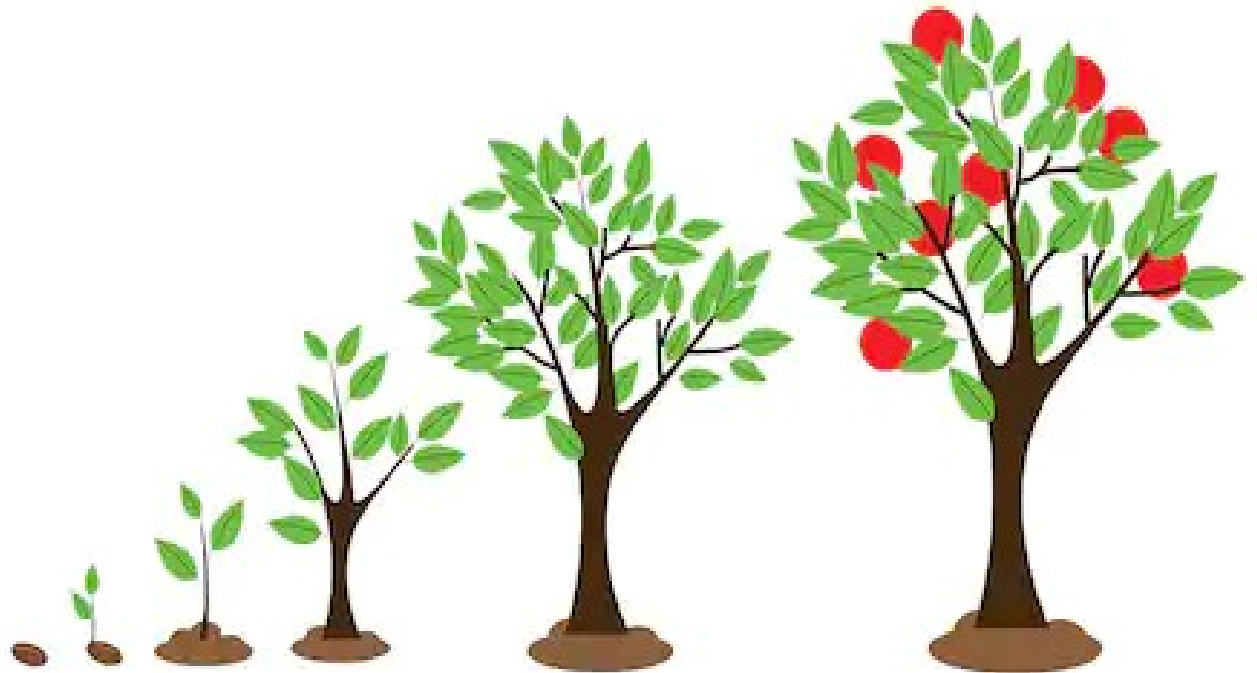
Podmět

- ptáme se na něj otázkou *Kdo? Co?* (1. p.)
- nejčastěji bývá vyjádřen podstatným jménem, zájmenem
- podtrhujeme jej rovnou čarou
- např. *strom*

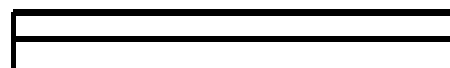

Přísudek

- vyjádřen slovesem v určitém tvaru (to může být ve tvaru jednoduchém i složeném)
- podtrhujeme jej vlnovkou

Postup při určování základní skladební dvojice

Máme větu: *Strakatá kočka se včera toulala kolem školy.*

- 1) Najdeme sloveso: *se toulala* = **přísudek**
- 2) Zeptáme se Kdo, co se toulal? – *kočka* = **podmět**

Základní skladební dvojice: *kočka se toulala*,
podtrhneme podmět a přísudek a spojíme je
dvojitou svorkou.

Určovací skladební dvojice

- jeden člen je důležitější (**člen řídící**) a jeden méně důležitý (**člen závislý**)
- ptáme se členem řídícím na člen závislý, spojujeme je jednoduchou svorkou

Strakatá kočka se včera toulala kolem školy.

Zeptáme se:

Odpovíme si:

Jaká kočka?

strakatá

Kdy se toulala?

včera

Kde se toulala?

kolem školy

člen řídící	člen závislý
kočka	strakatá
se toulala	včera
se toulala	kolem školy

Shrnutí

V následující větě naznačte svorkami skladební dvojice:

Sousedův pes zuřivě štěkal u boudy.

- Začneme základní skladební dvojicí.
- Ptáme se na zbylé větné členy:
 - Čí pes? – *sousedův*
 - Jak štěkal? – *zuřivě*
 - Kde štěkal? – *u boudy*

Samostatným členem skladební dvojice nejsou:

- **předložky** – patří k podstatnému jménu nebo zájmenu a tvoří s nimi jeden člen skladební dvojice (např.: *do přístavu, u něho*)
- **spojky** – např. *Zabalila jsem si ručník a plavky.*
Věta obsahuje několikanásobný větný člen „*ručník a plavky*“.

- **zvratná zájmena** – patří ke slovesu, tvoří s ním jeden člen skladební dvojice.

Např. *Oheň se rychle rozhořel.*

*Děti si s novými přáteli
vyměňovaly adresy.*

